

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sibiul la expeditorii foiei pe afară la c. r. poște cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu pnenumeratiunei pentru Sibiul este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 5. ANULU XX.

Sibiul, in 16/28 Ianuaru 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Sibiul, 14 Ianuaru. In ședința consistorială ținută ieri sub președinția P. Archimandritu și Vicariu arhiepiscopescu Nicolau Popoș, s'a cetit o harthia prezidială a Escelentiei Sele Preșantitului Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baroș de Sigaș, privitoare la fundarea tipografiei arhiepiscopale și la impartirea de ajutoare din banii acestora preoteselor veduve serace. Consistoriulu după cetirea acestei harthie a decisu unanimu și a adusu urmatoriulu concludu:

Nr. cons. 2—1872.

„Cu mare bucuria a primitu Consistoriulu arhiepiscopescu impartășirea acestă a Escel. Sele Preșantitului Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu și se simte îndatoratu a aduce multumita Escel. Sele atât din părtesii pentru ideea cea înaltă și salutară, carea a avut-o la înființarea tipografiei noastre arhiepiscopale, câtu și în numele clerulu și alu veduvelor preotese serace, cari se impartășira deja din fructulu acestă alu sementiei semănate între greutăți și pedeci mari, înainte cu două-dieci de ani din partea Escel. Sele, rogându pre Ddieu, că sa-lu țienă încă multu ani în sanătate deplină, pentru că sa pōta și în venitoriu ocărnu tipografiă arhiepiscopala și sprigini pre veduvelor preotese din arhiepiscopala noastră, parasite de toată lumea. Acestu concludu sa se aduca la cunoscintă Escel. Sele din partea Consistoriulu, presentandu-se în corpore; iera harthia Escel. Sele sa se dea publicității în „Telegrafulu Romanu.“

Consistoriulu s'a și infatisiat fără întârziere înaintea Archiepiscopulu fundatore și prin Par. Archimandritu și Vicariu Nicolau Popoș și-au exprimat, în întelesulu concludulu de mai susu, simțimintele sele de cea mai profundă multumita.

La aceste Escelentia Sele a responsu: ca cu mangaiere primesc dispunetiunea și convicțiunea Consistoriulu în privința acestă și apoi adange, ca: 1) cându a venitu Escel. Sele la noi, Biserica noastră din Ardeul a sflat-o că pre o mōra bună, dară cu putina apă de macinat; vrendu Esc. S. și clerulu sa faca Biserica mai fructiferă, adeca mōra acestă mai fructiferă au trebuit sa faca și sa sape mai multe canale, prin cari sa vina în pârulu morei apă mai multa, carea sa devina apoi mai mōșă și mōra mai fructiferă. Ne-a ajutat Ddieu și astadi Biserica noastră din Ardeul este fructiferă, că și mōra carea are apă destulă; 2) asemenea înființarea tipografiei cu mōra asediată lângă unu pâr fără apă, dară cu speranția ca se voru deschide isvōre de apă și mōra va deveni fructiferă; căci este adevăratu, ca Escel. Sele a înființat tipografiă cu spesele sele și a donat-o Bisericii, dară atunci la începutu n'a posesu tipografiă nici o avere, prin carea sa pōta pune în lucrare afacerile sele, ci E. S. a sucursu în ajutoriulu ei până cându ia ajutat Ddieu a vedu tipografiă în putere de a se sustien și de a da preoteselor veduve serace nisce ajutoare manuali.

Asemnările aceste ale Archiepiscopulu fundatore și cuvintele sele parintesci a petrunsu pre membrii Consistoriulu, carele s'a întorsu în ședinția cu cea mai mare mangaiere.

Aici urmēza harthia Preșantitulu Parinte Archiepiscopu și Metropolitu, de carea vorbirămu mai susu.

Nr. pres. 5—1872.

Veneratulu Consistoriu arhiepiscopescu Bisericescu!

Cându înainte de douăzeci de ani în 27 Augustu 1850 nr. c. 775 amu înființat cu spesele mele o tipografiă și în diu'a acum amintita o amu și donat-o Bisericii noastre din Ardeul numindu-o: „Tipografiă diecesană“ cu scopu de a înaintă sporirea culturii științifice și a civilizațiunei nationale,

și a înlesni edarea și latirea cărților Bisericescu, școlare și a opurilor științifice cu prețu câtu se pōte mai micu, căci cari traiserămu pre atunci, amu cunoscutu și amu simțit lipsă cea mare de cărți, și prețulu celu mare alu celor ce se află; apoi și cu scopu, că cu tempu, ajutându-mi Ddieu, sa se formeze și o fundatiune filantropică din prisosintă acestei tipografii, căci seracia noastră eră obsceșă și cerea alinare, — numai decātu se audira voci îmbucurătoare de către barbatii din clerulu și poporulu nostru credinciosu în Ardeul și afară de Ardeul; daru se redicara și voci invecțive de către unii pucini din barbatii nostri din Ardeul, cari strebatura preste hotarele Bisericii noastre ardelenă și preste cele ale patriei noastre.

Cei dreptu cugetatori, vedindu, ca acestă tipografiă sporesce sub conducerea mea, că a fundatorelu ei, se întarea în credința loră și în morallu meu; ear contrarii se sustienu încă și astadi în reaso' loră credința și vibrădia invecțivele loră asupră mea.

Eu amu remasu și rămân constantu în acestă afacere până la mōrtea mea, după care testamēntulu meu, că alu fundatorelu tipografiei va fi datoriu de mesura.

După-ce la anulu 1864 în 12 Decemvre din grația Majestății Sele Regelu nostru Franciscu Iosifu I. Eparchia noastră ardelenă s'a înalțiatu la treptă de Archiepiscopia, atunci a fostu o urmărire firească, că numirea tipografiei diecesane sa se strămute în numirea de „Tipografiă arhiepiscopala“ ceea ce a și urmatu și are se remana asiă pentru toti tempii.

În decurgerea acestor douăzeci de ani, pre lângă unele ajutoare manuali, ce amu facutu mai multor seraci preoti și preotese veduve, și fiiloru din cleru și popor, dar' nu și rudelor mele, din banii Tipografiei, — amu agonisit și adonat pentru Tipografiă noastră arhiepiscopala astufeliu de pateri banali, care astadi me punu în stare a aduce la viață cugetulu meu primitiv pentru înființarea unei fundatiuni filantropice din partea Tipografiei, care o amu ocărmitu și o ocărmitesc, fiindu-mi Ddieu cercetatoriu.

Cautându giuru impregioru în arhiepiscopala noastră, amu aflatu fundatii întemeiate, parte cu spesele mele, parte cu mijlocele colegiale din partea mea și din partea clerulu și poporulu, care sunt menite spre meliorarea subsistăției clerulu, a dascaliloru, a clericiloru și a altor tineri ștudenti, iera pentru veduvelor serace preotese nu amu aflatu nici o fundatiune. Atunci, după-ce prea multe preotese veduve, însărcinate cu familii, mi s'eu plansu pre tempulu Archipastoriei mele de 25 de ani, — nu mi-au remasu altă, decātu fundatiă, ce se compune din banii tipografiei, se o designadiu spre ajutoriulu veduvelor preotese serace.

De aceea amu emisă către Par. protopopi harthia mea din 6 Decemvre 1871 nr. pr. 338, prin carea că fundatorele Archiepiscopulu amu înștiințat întregulu cleru și popor credinciosu din Archiepiscopala noastră, prin urmărire întreaga Biserica noastră din Ardeul, ca tipografiă arhiepiscopala este acum în stare, a da unele ajutoare banali, și fiindu ca eu în diu'a mea amu destinat ajutoare putentose din partea tipografiei pre sēmă veduvelor preotese serace, și acum se potu impartii între ele din remasulu venitulu tipografiei pre anulu 1872, 500 fl. până la 600 fl. v. a., pentru aceea amu provocatu pre Pr. Protopopi, sa-mi procure conscrierea veduvelor preotese serace din Archiepiscopala și sa mi-o estērna fără amanare.

Și asiă conscrierile aceste mi s'au asternutu și esaminandu-le amu aflatu a da după însemnarea aici alaturată la 64 preotese veduve serace câte

12 fl. v. a. unu ajutoriu din banii tipografiei arhiepiscopale, ceea ce face sumă de 768 fl. v. a. — Ajutoarele aceste le-amu și trimisu d. j. la aceste preotese veduve prin Pr. Protopopi respectivi.

Despre toate acestea facu înștiințare Preveratulu Consistoriu arhiepiscopescu Bisericescu spre știința și directiune, cu aceea, că Prea veneratu Acel'asi, va cunōșce din cele predise îndatorirea mea ceea ce-mi impună canōnele apostolescu 38, 40 și 41.

Sibiul, 8 Ianuaru 1872.

Andreiu m/p.
AEppu.

Evenimente politice.

O știri demna de însemnatu vedem în „Federatiunea“ nr. 4 și 5 și va urmă încă și în alu 6-lea, și adeca unu articolu intitulat „Ce o de facutu?“ în care inse se combatu energicu „autonomiă Transilvaniei.“ „Peti Naplo“ încă până nu se termină articolulu se grabescu a luă notiția despre elu. Redacțiunea „Fed.“ deprecēza solidarițate cu principiile desfășurate în articolu și promite asi face la urma reflesionile sele.

Disolverea dietei croate a provocat o consternatione în Agram și în Croația. Toti comitii supremi, președinții de tribunale și capi de sectioni se întrunira la Banulu Croatiei și conferira cu orel. Deputatii nazionali, spre demintirea multor știri cu totul contrarie votara deputatiloru, cari au luat parte în Viena la negocierile de complanare adese de încredere. Militia a fostu consemnata; dară pacea și linișea nu a fostu conturbata nici unu momentu. — Se vorbesce de o programă împacătoria între nazionali și unionisti, carea deca va fi primita sa servescă de base la alegerile viitorie.

Partidă opusitiunale din Ungaria se și pregatesce pentru alegerile sesiunei viitorie. „Hon“ și „Eller“ reproducu unu apelu alu clubulu diatle alu centrulu stângeru, prin carele partidă e provocata a se organiză în cluburi în toate cercurile electorali pre basea unei programe din Aprilu 1868. Punctele principale ale programei acelei sunt: armată ungerescă de sine statatōria, cassarea delegatiunilor și administratiune financiale neaternețatōria de partea cealaltă a imperiulu.

Adunarea partidei estreme din stânga, carea eră anunțată de mai înainte a fostu, după știrile din Pestă, foarte reu cercetată. Abia erau vre o cincideci de persoane în adunare. Programă propusa adunării contine: cassarea delegatiunilor și a votatoru virile, armată de sine statatōria ungerescă și diplomatiă ungerescă ierasi de sine statatōria. Fatiă cu alegerile viitorie se recomandă în toate părțile omeni de ai partidei se celu multa din centrulu stângeru. Pentru conducerea alegerilor se alege unu comitetu de doisprezece; în fine se voteza o adresa lui Kossuth. Unu baroș Baldașy a propusu în conferința preliminară constituirea unui imperiu din țerile: Ungaria, Boemia, Moravia și Silesia, concedendu și Galției se între în combinațiunea acestă, deca va voi. Propunerea acestă inse nu fū admisa în ședințele plenarie și baroșulu cu ai se, multi putieni, se dice ca a eslu nu numai din adunare dară și din partidă.

Știri din Pestă asigură despre o repetiție începere a negocierilor cu Croația.

În diuare face de unu tempu rotundă știri, ca unu baroș Stillfried în fruntea unu deputatiuni a membriloru cassinei catolice din Viena a recercat pre ministrulu de esterne Andras și să întrevina în Italia în favōrea Papei. După multe objectioni ministrulu pune deputatiunei întrebarea, ca postesc deputatiunea că să între Austria cu trope în Italia? la care

Rescriptulu

prin care s'a disolvatu diet'a Croației.

„Noi Franciscu Iosifu I. scl. magnatiloru, demnitariloru si deputatiloru salutarea noastră regesca.“

Candu cu rescriptulu nostru regescu din 31 Martie amu conchiamatu noi in capital'a noastră Zagrabia, pre 1 Iunie 1871 diet'a croata, nătrămu sperant'a, ca de nou conchiamat'a dieta apretindu impreginarea, cumca relatiunile dreptului de statu s'au regulatu legalminte prin premers'a dieta croato-slavona in contielegere cu diet'a ungara — va lucră cu tôte poterile pentru acele reforme interne, a caroru dezvoltare salutaria va fi ne incungiatu de lipsa si că atari omnilateralu recunoscute pentru amatele noastre regate Croația si Slavonia.

Fiindca in regatele noastre Croația si Slavonia sustatē cele mai contraste principie politice in poterea dreptului ce nōne ni compete, ne amu aflātu indemuati, a amenă de nou deschiderea dietei.

Declaratieinea majoritatei deputatiloru indreptata cătra alegatorii loru in 20 sept. 1871 a stēritu in noi aceea convingere, cumca pre langa acordulu espresu in aceea declaratiune, carea nu se pōte aprobă si nici nu convine cu sustatōrele legi fundamentale, dela diet'a acest'a nu se pōte acceptă nici o activitate salutaria.

De alta parte cu indestulare suntemu incunoscintiali, ca intre poporatiunea amateloru noastre regate croato-slavone incepe deja a domină unu spiritu mai moderatu si mai paciutioriu.

Dela acestu spiritu impaciuitoriu acceptāmu cu tōta incredintiarea, cumca corpulu reprezentativu, care aru avea sa se adune in urmarea unoru nōue alegeri, respectāndu legile de Noi sanctionate si basandu-se pre legea fundamentale de statu ne-stramutavera si regulāndu relatiunile dreptului de statu a regatelor noastre croato-slavone fatia de regatulu Ungaria, se va nisul a promovă omnilateralu via'a si in floritar'a vietia nationala spre binele corōnei St. Stefani si a intregi monarchia.

In acest'a sperare dispunemu, cumca in virtutea dreptului Nostru regescu, Nōue dupa §. 3. art. de lege II. din 1870 competitoriu a disolve diet'a amanata pre 15. I. c. si a demandă banulu regatelor Nōstre Croația, Slavonia si Dalmatia a face cele de lipsa in privint'a conchiamărei dietei nōue.

Intru alte remanemu etc. etc.

Datu in Vien'a in 11 Iun. 1872. Franciscu Iosifu m. p. Petru conte Pajasevick. m. p. Colomanu Bedecovich m. p.

Publicāmu articulu acest'a dopa „Tr. Carp.“; din elu se vede ca Russi'a nu dōrme.

Fortificatiunile rusesci.

Suntu căte-va septamāni de cāndu jurnalele centraliste din Vien'a pretindeau ca pres'a cecha se silea a respandī totu felulu de vuete privitōre la pregatirile militare din Russi'a, si la intentionile belicōse ale puterii acesteia.

In zadaru foile ceche au totu citatu sorgintele rusesci de unde 'si luu scirile; pres'a vienesa pretindea intr'un'a ca tōte scirile aceste nu erau altu decātu unu humbug cechu.

Eata inse ca avemu inaintea noastră o carte anglesa a capitanulu Brackenbourg ale căru apreciaru militare suntu privitōre la unu resbelu eventuale intre Russi'a si Germani'a.

Russi'a, — dice autorulu anglesu, — neavendu a se teme de vre-o invasiune din partea dela Est, si-a indreptatu cătra occidentu tōte fortiele defensivei.

Inca din tempulu resbelului Crimeei ea a facutu cele mai mari sacrificie in prevederea unei lupte cu poterile occidentali. Instruita prin reveruri de ceea ce ii lipsea spre a putea inspiră terōrea, Russi'a s'a pusu pre organisari, mai cu sēma in sistemulu militar. Constructiunea căilor ferate si a nōnei fortaretie au fostu, din punctulu seu de vedere, preocuparea sea cea mai statornica de mai multu de diece ani.

Si in adeveru căile ferate din Russi'a au o importantia strategica, precum vomu dovedi.

Patru linii suntu indreptate cătra Vestu; alte patru linii mergu cătra Sud. Tōte suntu dispuse intr'unu modu cum se pōta concentră si transportă

cu rapiditate, in prea putienn tempu, fia cătra frontariile germane, fia cătra tierniū Mărei-Negre.

Afara de acest'a căile ferate au unu resou intinsu care asigura comunicatiunile constante intre fortaretiele Kertch de pre Marea-Nēgra, Kiew de pre Dnieperulu-de-josu, cu Moscva, precum asemenea acelea dela Nordu, ca Sveaborg si Vibord in Finland'a cu Sant-Petersburgulu.

Acolo inse unde genulu fortificatiunei a facutu in adeveru prodigie, este in Poloni'a.

A transformatu pre Poloni'a intr'unu feliu de quadrilateru totu atātu de temutu că si acel'a din vechiulu regatu Lombardi'a.

Elu este formatu din patru fortaretie: „adeca din Modlin, d'n Novogeorgievk, din Ivangorod si din Brzesc-Litevski.“

Aeste fortaretie constitue refugiuiri nepetrunse, mai cu sēma aceea dela Modlin. Siuta intre imbucaturile rioriloru Bug si Vistula, fortaretia dela Modlin este, dupa espressionea dlui Brackenbourg, „fortaretia ideala“.

Ea nu are populatiune civila. Trupe de totu felinlu de arme, eata singurii ei locuitori. Asă dara nimic'a de menagiātu in tempu de resbelu.

Immensa, silentiōsa si sombra, — dice autorulu anglesu, — pre atātu de propria la atacu pre cătu si la apearere, ea represinta cu fidelitate pre acelu imperiu dela Nordu care suge cu ochii pre Europ'a in adastarea momentulu de a o atacă. Ivangorod este mai putienn importanta. Dara Brzesc-Litevski nu e mai putienn că Modlinulu. Ori-ce armia s'aru luă la lupta pre câmpia e Poloniē, aru trebui sa imobilizeze fortie enorme spre a tienē peptu cu fortaretiele aceste aprovisionate si armate pre unu picioru din cele mai formidabili. Modlin nu pōte contienē in caseamentele lui mai multu de 20,000 ōmeni, si nu ofera inimiculu altu midlocu de luare decātu prin bomba.

Quadrilaterulu acest'a este opera a generalulu Tottleben, care a mostenitu din sciint'a lui Vanban. Quadrilaterulu, plessatu in spaciulu ce ocupa Poloni'a in centrulu Europei, se marginesce spre Sudu cu citadel'a Zamolse si Bobruj-k, comandāndu tier'a intre Dvina si Dnieper, pre cāndu centrulu de apearere, prin Dnieperulu de josu, se afla la Kiew.

Dinapoi, Donaburgulu protege junctiunea căileru frate din Varsovia la Sant-Petersburg, si pre aceea dela Riga la Smolensk, precāndu Kronstatulu se rădica că o egida a capitalei rusesci.

Mai multu inca:

In Varsovia se intălnescu căile cele mari din Posen si Breslau, din Lemberg si din Cracovi'a.

Orasiu că si mortu prin elu insusi, Varsovia, din punctulu de vedere militar, are o importantia mare de temutu. Comandāndu Vistula ea inchide hermeticesce căile dela Peterburg si dela Moskwa.

Iēta cinci ani de cāndu ezarulu si consiliarii sei 'si consacreză tōte silintiele si toti banii de cari au pututu dispune, in acesta prodigiōsa si gigantica lucrare. In momentulu acest'a fruntăria rusesca infacisiza cătra occidentu o frunte redutabila de fortaretie legate intre densele prin căi ferate, cari punu tōte pārtile imperiului in comunicatiune.

Sistemulu defensivu alu Russiei costitne o urzēla strensă, alu cărei nodu se afla in Poloni'a, dice autorulu anglesu. Nimicu mai justu decātu espressione, pentrucz, mai repetāmu odata, quadrilaterulu polonesu petrunde in inim'a Europei, asiā cum se pōte de unu punctu de sprigintu armeloru celor navali fia in Prusi'a fia in Austri'a. Mai multu inca, elu presinta si aventagiulu d'a fi unu refugiu nepatrunsu pentru o armia in retragere s'au invinsa.

De cāndu cu resbelulu Crimeei, Imperiulu dela nord si-a luat bine sēm'a. Pre cāndu Europ'a se agita in confusiuni sterile, elu realiză tōte progresele pre care le simtiā necesare intru marimea sea. Astadi elu e gat'a, armatu pentru atacu totu atātu de bine că si pentru apearere.

Aru face bine dd. de Bismarck si Andrasy sa nu pērda din vedere aceste circumstāntie.

(Le Nord)

Onorata Redactiune! Responsulu dlui Elia Macelariu din nr. 2 si 3 al „Tel. Rom.“ adresatu cătra persōn'a mea si incarcatu de neadeveruri si vatemări personali, me silesce a ve rogă — de si cu neplacere — că sa-mi primiti urmatōrele reflexiuni cătra numitulu domnu.

responsu conducatoriulu deputatiunei, dupa ce s'a reculesu din perplessitatea cea dintăiu, reflectēz, ca nu cu trupe dara pre cale diplomatica. Responsulu ministrolu se vede ca a atinsu dorerosu in vaticanu, de ōre-ce diurnalulu „pait'a catolica“ se esprima amaru asopr'a decaderi catolicismulu in tōte pārtile, căci nu e in stare sa ofere unu asilu Papei.

Pap'a Intr'aceea, cu tōte ca se plange in lme ca este strimtoratu de regele anatematisatu de elu, a intratu in negociatiuni cu ambasadorul rusescu pentru introducerea limbei rusesci in bisericile catolice din Russi'a (inclusive Poloni'a rusesca.) Ba se vorbesce ca Vaticanulu staruiesce si pentru o aliantia intre Franci'a si Russi'a cu scopu de a pune stavila elementulu germanu in Europ'a si de a caută garanti'a pentru ecuilibrulu europeanu afara de principulu nationalitatiloru. Pentru ajungerea la tienti'a acest'a aru trebui inainte de tōte opugnata si slabita Itali'a si Germani'a. Diplomati'a rusesca va face in aprintia concessiuni vaticanulu spre a-si potē ajunge scopurile ei.

Franci'a a trecut in dilele din urma preste o crisa mare. Presiedintele Thiers a fostu aternatu remanerea in postulu seu dela volarea unui proiectu de lege, prin care se impune contributiune asopr'a producteloru crude. Proiectulu a cadiatu. Eră intrebarea ca ce va urmă acum dupa retragerea lui Thiers? Maresialulu Mac-Mahon si alte autoritāti se pusera si a indaplecatu pre betrānulu presiedinte a-si retrage demissiunea, si Franci'a iēra se afla in starea ei normale. Pāna cāndu?

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 13 Ianuarin a casei deputatiloru se cetesce si aprobēza protocolulu.

St. Majoros (steng'a estrema) ascerne unu proiectu de lege in sfacerea emancipatiunei femeiloru. Sub ilaritate mare 'si motivēdia pre scurtu si precisu propunerea; vorbesce despre pecatulu celu dintăiu, despre amazone etc. si reabilitarea femeiloru.

B. Hallsz propune esmiterea unui comitetu de 5 pentru revisiunea regulamentulu casei.

Cu acestea sa trece la ordinea dilei si se continua desbaterea despre bugetulu ministeriului de cultu si instructiune.

Titulii si posturile loru se primescu mai fāra desbatere dopa preliminarie.

In siedinti'a din 15 Ianuaru de asemenea se cetesce si aprobēza mai intăiu protocolulu siedintiei precedente.

Referintele comitetulu petitionariu Max Uerményi ascerne programulu 54 alu petitioniloru pertractate de comitetu.

Se va tipari si pune la ordinea dilei.

La ordinea dilei sta continuarea desbaterei despre bugetulu museulu, care deci dupa unele observări se si votēza.

Fāra vre-o desbatere se votara in posturi deosebili pentru „scopuri de cultura“ 204,047 fl.

I. Schvartz propune că sa se insarcineza ministrolu de culte a presintă unu proiectu de lege in sfacerea infiantiarei de biblioteco in scōlele poporale. Acest'a propunere se va tipari si pune la ordinea dilei.

Ign. Helffy 'si renoiesce propunerea: ministrolu de culte sa insarcineza a ascerne casei unu proiectu privitoriu la infiantiarea unei academie orientale, dopa modelulu celei vienesse.

Ministru-presiedintele nu pōte primi propunerea in editiunea acest'a; densulu tiene de mai corresponsuitoriu cāndu cas'a aru decide ca de ici incolo sa se dēe limbeloru orientale la universitate o atentiune mai mare. Ministrolu de cultu consimte cu propunerea ministru-presiedinteli.

Dupa ce se mai prononciara inca căti-va in sfacerea acest'a, propunerea lui Helffy se respinge.

Se trece cu aceste la extraordinariulu ministertulu de cultu. Pentru scopuri de cultura suntu 10,000 fl. preliminari. Postulu acest'a, cătu si alte puncte relative la sprigintia gimnasieloru si scōleloru reali, se votēza.

P. Kiralyi asterne raportulu sectiunei centrale in sfacerea legi de recrutare.

Ilustritatea

Déca în articolul meu din nr. 100 alu „Tel. Rom.“ ai aflat — cum crezi — unu terenu od osu alu calumnelor și insultelor personali, mie înca neobiceiuitu, apoi în răspunsul II-tale de si promiti a nu me urmări, te lavalesci cu totul pre acelu terenu și dai dovédă ilustre, ca nu-ti scii séu nuti poti aperi caus'a fără patima.

În nr. 87 și 100 alu „Tel. Rom.“ nu m'amu ocupatu de ilustra-ti persóna, nici m'amu defositu a tractá de cauzele private ale II-tate și de cauze cu totul străine de obiectu, precum faci II-ta; ci m'amu ocupatu de comitetulu ad hoc, demisiunea și actele lui, de faptele pasivitatilor și a presedintelului comitetului, (se fia fostu acest'ia ori-cine) și amu aratatu adeverat'a stare a lucrurilor, din cauza ea presedintele nu au voitu a face ast'a și pentru că sa póta vechine cunósce valórea conclusului ce lati publicatu.

Iéa spre dovádă asertiunilor mele m'amu provocatu la actele și datele comitetului, în deoseb'ia epistótele înurse ale inteligintiei întrebate, ce jaco în mána II-tate, ragandu-te ale depune în locu siguru spre vederea tuturor'a, iéa nu la insulte, la batjocuri și la negatiuni góle cum faci II-t'a.

Pána cându II-t'a dái-d'astea insiri cate ti poti imaginá, séu câte póte tiau venitu la urechi, — ce dici la esenti'a cauzei? ce respondi la întrebările mele principali despre chiamarea comitetului ad hoc și despre cuprinsulu răspunsurilor inteligintiei române?

Iéa ce: uno non volumus, non possumus, adeca mi dechiaru categorice ca nu-mi vei dá si nu-mi esti datoriu a dá nici unu răspuns; și acésta dechiaratiune o motivedi cu frase góie, despre delegatiune și ca comitetulu nu a primitu dela mine nici unu mandat, și alte asemenea mofuri.

Deci cu asta categorica dechiaratiune singuru te ai condámnatu II-tate!

Nu trebuia semi dai mie raportu, ceea ce nici ca ti amu cerutu; inse déca ai credutu și faci pre publicu sa créda, ca eu asiú fi scrisu și descoperitu neadeveruri și calumnii, atunci baremu simtiulu de adeveru, — déca nu interesu pentru caus'a nationala la care ai presiedatu — trebuia sa te ind-mne, a dá deslusirile necesari și obiective publiculu, căci atunci baremu tiai fi implinitu un'a din detorimitele ce ti lea impusu singuru comitetulu, cându au primitu propunerea dlui Russu, de a se da unu raportu în jurnale despre parerea inteligintiei întrebate.

Dar ce sa mai imblatescu eu pléve cá II-t'a despre asta materia, căci tóte acestea provocári voru fi în zadaru.

Si tocmai pentru acésta iéa II-tate ca voiu public'a eu la finea acestoru reflexiuni: A., unu estrasu alu răspunsurilor inteligintiei (dupa cum lamu scosu din notitiele mele, din cari amu compusu și pre acela ce lu ai în mána) B., protocolulu despre procesulu verbalu, compusu de mine, cá notariu, dupa însemnările mele și ale II-t'ale, pre carele ti au placutu alu cassá, C., parerea mea data în scrisu comitetului.

Din acestea a cte si date póte veri cine judecá, ca vorbitamu eu în nr. 87 și 100 alu „Tel. Rom.“ adeverulu în acésta materia și ca ce motive stau dupa dechiararea II-tate categorica, ca nu poti și nu vrei ami dá nici unu răspuns în asta chestiune.

Promiti II-tate — ce e dreptu — a dá raportu numái conferintei din 4 Septembre inse cându ea se va aduná laolalta a si á precum a u fostu cându au alesu comitetulu ad hoc.

Dar sa lasámu întrebarea la o parte: cându va mai poté fi ast'a, ién vedi II-tate, ca la p. a. din răspunsulu II-tate te silesco — asiá di ándu — a dá de nimic'a si pre acésta conferintia și pre comitetulu ei ad hoc, cându mi impetezi mie, cá dóra traiescu în convingere ca aceea conferintia improvisata constátătoare dn 15—20 insi au fostu reprezentati'a natiunei române și cându dici ca suntu „visori de ale mele“ ca nu asiú vrea a recunósce cá natiunea romána n'au datu comitetului ad hoc nici unu mandat. Si iéa adeverulu — ca II-ta totusi ai luat parte la aceea conferintia înca ea presiedinte, ai primuu dela ea chiaru și alegerea ilustre-ti persóne de presiedinte alu comitetului ad hoc, constituitu de ea, ai tractatu aci per excellentiam caus'a nationala, ba ai espedatu singuru epistole întrebátóre, cátra inteligintia etc. etc. Déca

nu ai tinentu pre aceea conferintia de îndreptáita, a se ocupá cu caus'a nationala, de ce ai jecatu prin'a rola aci? Séu déca ai jecatu totosi cu parerea ce ti o esprimi acum, óre nu ai intratu aci cu intentiun'á, ce tite, amu descoperitu eu în nr. 100 alu „Tel. Rom.“? Ai credutu ca ti ai ajunsu scopulu, cându ati fabricatu unu conclusu, contrariu pereriloru inteligintiei și ati impederatu o noua adunare și consultare; căci cine sa îndrasnéscá dór' a și deschide gur'a contra II-tate! Si acum cu ce motivedi II-tate acelu conclusu? cu gerulu celu crâncenu, de asta iéna, ce lui presimtitu (mai bine cá unu termometru de 1-a coabit te), cu 3 jurnale publice cari — cum dici — per excellentiam represinta opinunea publica și cari au aplaudatu la acelu conclusu, ba înca cu prea stumati domni, ce au răspunsu comitetului, cari aru fi manifestatu alta părere prin jurnale, epistole private și prin tacere (?). Argumnte trase de peru. Ce se atinge de cele 3 jurnale, cari dici ca m'a desavuatu, mi vine a d'bitá ca tóte acelea și numai ele reprezenteza opinunea publica; iér ca sa me fia d' savuatu pre mine vre unu jurnal, de acelea nu sciu si nu credu, dara credu ca póte II-ta séu vre unu consorte și creatura a II-tate sa me fia desavuatu în acele jurnale, cari numai prin ilustratile organe s'au informatu, de cele ce se petrecu pe la no.

Mie mi vine a crede ca mai drepta pretensiune face la numele de representante alu opinionei publice acelu jurnal, care desch de franco colónele sale chiaru și la parerile cele mai contrarie directiunii lui insusi, precum ti le au des lusu II-tate chiaru acum ut figura docet „Tel. Rom. și totu asiá si mai înainte altoru combatanti de a II-tate, iéru nu acelu jurnal, care respinge publicarea ori carei pareri contrarie partidei lui.

Articolulu meu dn nr. 87 alu „Tel. Rom.“ tu amu îndreptatu și datu tocma la unu din cele 3 jurnale, de cari amintesci din Pest'a, dar nu au voitu sa-lu primésca, pána ce nu-i va sosi veste dela II-t'a.

Ce se atinge de barbati románi, ce ni au onoratu cu responsurile, observezu, ca eu nu potu presupune — cá si II-ta — ca acésta barbati la momentu se-si fia schimbatu parerile deja date în scrisu, iéa máesim'a II-tate, de a conchide la pareri politice din „tacerea“ cuiva adeca din unu non ens, nu mai are sótia. Tacendo respondit nu merge în politic'a II-tate, póte numai în politic'a pasivistiloru; și románi dici (ca si ministrulu de justitia) ca „copilulu ce nu striga nu se aude.

Într'atele Ilustritate! sa nu credi, ca ai facutu vre-o própopsela, séu ti vei fi castigatu a plause dn partea vre-unu románu de onore, cându în forma de batjocura te servesci în contr'a persónei mele de espressioni cá acelea „ea me oputescu atát'a pentru fericirea natiunei, ca suntu, natiunea personificata“ cându vorbesci de „angagiunii mei“ nu scii a cárei natiuni, cându me întrebi „care natiune m'au pleipotentiatu, cá sa facu pre advocatulu“ și alte flecóri de acestea; căci tóte acestea se potu aplicá mai curendu la ilustra-ti persóna, cându aru voi cine-va sa te postrofeze și sa te întrebe în asemenea modu. Inse Ilustr. manifestedu cu atari într'bári namai o-ingamfáre, pre carea ne-mu d' datu a ti-o vedé în tóte miscările si scrierile II-tate pre terenulu politicei nationala, și prin carea tocma întaresci, cele ce te-amu disu în art. mei, ca aveti de s'opu, cá sa nu se cútze numenea fără voi'a d-vóstra, a se miscá pre terenulu politicu.

Déca nu scii de care natiune me tieniu eu II., apoi nu amu ce-ti face. Dara te întrebu, pentru care natiune folositoriu sa te privimu pre II-ta, cându vedemu ca pre terenulu politicu, pre care ai pornitu de 4 ani a ichamá natiunea romána, nu ai produsu nici celu mai micu fructu bonu pentru ea, în totulu séu si numai în parte, fără totu stricaciune, și cându audumu (chiaru si din gur'a celor mai intimi amici pasivist' ai Ilustr. tal.) ca compatriotulu magiari și sa-i te-au tinentu vrednicu a te enorá pre II-ta cu ordulu St. Stefanu, pentru ca ai condusu natiunea romána la pasivitate absoluta pe terenulu politicu nationalu și ai cedatu acelu terenu, ce se cuvenea romániloru, la acei compatrioti, pentru cá acest'ia singuri sa ne prepare — fără a fi incomodati de románi — fericirea natiunei nóstre?!

Sa nu te temi Ilustritate ca eu voiescu si me încercu a-ti usurpá imaginatulu seannu, pre care siedi cá conducatoriu alu politicei nationala, dómne feresce! cá sa-mi atribuio asiá ce-va; inse nici

ingamfatele imputári, ce mi le faci, nu me voru speria pre mine séu pre altu románu adeveratu de a me interesá de caus'a natiunei mele, a-mi aretá sinceru parerea mea, fără prejudetiu și a lucrá spre folosulu poporelui nostru acolo unde si încáta 'mi voru ajunge poterle.

La rele 3 invinuri și insulte — cum le numesci — ti răspund:

Ca atinge espedarea scrisórei cu parerea II-tate sub un'a cuverta, întemplarea vrú, cá dn isvoru siguru sa audu; ca acésta o ai facutu în espediti'a la Alb'a-Juli'a, Ilustritate! se póte crede, ca nu te-ai marginitu pre lánga un'a asemenea espediti'a.

Ce atinge, ca nu ai espedatu provocările comitetului ad hoc la toti cei scrisi în lista presedintelului; ost-nesce mai totánu Ilustritate a publicá acea lista cu vre-o 120 nume, ce o postedi, și atunci siguru se voru dovédă acei stimati domni, înregistrați de Ilustr. ta, cari nu au primitu harhi'a comitetului ad hoc; atunci ti servescu bucurósa cu numele, avendu baremu marturiu, cáci de siguru totu numai negatiuni amu se asteptu dela Ilustr. ta, carea se vede a-si fi luat de principium juris „quod fecisti negas“. Dealtmintrea chiaru Ilustr. ta mi concedi, cându dici, ca déca eu ti-asiú fi immanatu 24 fl., ai fi espedatu tóte epistolele etc. Ilustr. ta! déca ti-ai luat o asfeliu de ocupatiune nationala asupra-ti apoi se asteptá dela nationalismulu Ilustr. tale, ca sa nu-ti neglegi datori'a pentru 24 fl.; pre mine nu m'ai provocatu a dá veri 1 cr. — Apoi déca Ilustr. ta si pasivistii nu percipaluescu (cum ti place a scrie) din fondulu de dispositiune, nu amu ce ve face; eu în'a dteu nu percipalu-seu, și nici activistii cáti numai mi suntu cunoscuti. Era mirare, Ilustritate sa nu vii si aici — în unu re-pensu cátra mine — la bl-snele de percipalasiuri, de cari cu atát'a pred-lectiune ve ocupati Ilustritate.

Me miru, ca nu mi-ai omintitu si aici de 12, de 40 și nu sciu de câte mii, cum v'au placutu a scrie pána acum prin jurnalele, ce dici, ca reprezenta opinunea publica!

Ce se atinge de a 3-a invinuire și insinãrare — cum te esprimi, — privitóre la descoperirea Ilustr. tale despre parerea și inscrierulu dlui Dr. Racuciu, II-ta în dechiaratiunea dn nr. 92 a „Telegr. Rom.“ negi cu totul, ca aru fi fostu vorba de dechiararea numitului dou în decursulu séu la finea siediintiei; iéru acum concedi ce-va (de-si întorsu) cându totusi dici, ca la finea siediintiei „dupa ce ne-amu sculat dela masa“ (dóra nu amu jecatu preferantiu) a-siú fi cerutu sa se dechiaré si Dr. R. bateru în scrisu, iéru Ilustr. ta mi-ai fi răspunsu, ca unu membru nu are dreptu a-si dá parerea în scrisu. De unde íese, ca în acea siediintia nu ai sciutu de vre-o scrisóre, ce ti-o au tramisu Dr. R.; si totusi tocmai Dr. R. în dechiaratiunea sa dn nr. 89 a „Tel. Rom.“ apritu si în publicu ti dice Ilustritate, ca elu ti-á u scrisu, séu déca ai sciutu de acestu hoisovu, unde si-au datu Dr. R. parerea, de ce t'ai fi retacutu? Eata nu te-ai potutu limpedi nici aici Ilustritate, si eu sustienu cá adeveru acea ce amu afirmatu mai înainte, totu cu provocarea la membru comitetului. De nu s'aru fi tractatu aici de eru-rea unu adeveru, nu m'asiú fi intinsu în acestu obiectu prea neînsemnatu.

Dara acum sa-mi permiti si Ilustr. ta mie a apelá la ilustra-ti carac'eru si a te întreba: Cum vii Ilustritate a te abate cu totulu si dela cele mai departe firuri ale obiectu lui si discursulu nostru, si a isbucni asupra mea cu „clevete“ ce te-asiú fi facutu oralmente prin Pest'a si prin „Telegr. Rom.“ în contr'a dlui Dr. Racuciu si a pasivistiloru, cu innegriri, ce te-asiú fi facutu asupra Dr. Racuciu înainte patroniloru mei (?) cároru nu le vinq bine pasivistii, cu armarea acestui scopu pre calea calumnelor, cu denegarea caracterului meu de omu onestu?!

Se pare Ilustritate ca la cetirea art. mei dn „Tel. Rom.“ te-au nadositu patim'a mantei pána în ochi, de nu ai vedutu, ca eu amu scrisu acolo numar cele întemplete în comit. ad hoc, despre parerile cum si le-au datu toti membrii comitetului cu numele, asiá si despre episodulu cu Dr. Racuciu, era în clevete asupra acestui'a pre cari te-au pututu ceti acolo numai o minte dedata singóra a totu cleveti. Póte ai aflatu unu clevetu în numele de „pasivistu“, de care Ilustr. ta singuru ne-ai prezentatu pre Dr. R.; cáci asiá se pare ca credi în dustrele rentori, cându scrii, ca a-siú fi el vetitu pre Dr. R. de pasivistu în Pest'a, în „Tel. Rom.“, si cum dici — înainte patroniloru mei!

Nu amu nici unu interesu a intrebá, ca cutare este passivistu s'eu activistu, déca elu póte dá dovedi reale de románu buuu; dara mai ca-mi vine a crede, ca ilustr. ta ai ajunsu se bati podilele, cá sa escamatesi passivisti, s'eu ca dóra vre-o creatura passivistica si organu buuu alu principiiloru ilustr. tale nu ti mai póte servi dopa placu, si vrei a-i ocupá locul onorificu cu altulu.

(Va urmá.)

Statistica scóleloru in tierile neo-latine.

„Fóra Societátiel' pentru invetiatur'a poporului románu“ imprumuta urmatórele date statistice necomplete, asupr'a invetiamentulu diferiteloru state neo-latine, din compendiulu de statistica aparutu in Gratiu care; cu totu meritulu ce are de a fi prim'a incercare de asemenea natura in limb'a romána, facuta de unu románu, totusi lasa fórté multu de doritu pâna sa merite titlulu ce-lu pórtá. Lips'a completa a unui planu generalu in dispunerea dateloru pentru diferitele state, precum si lips'a pentru unele state a unoru date imperiosu cerute intr'unu opu de statistica, lu face sa pérda multu din meritulu ce aru trebui sa aiba la recunoscint'a romániloru autoriulu unei asemenea uilile întreprinderi. Dara si acést'a incercare necomplecta este destulu de interesanta pentru cá sa nu neglígemu a o pune in vederea lectoriloru nostri. Eata-o :

„Francia“ cu o populatiune aproximativu de 36,000,000 intretiene cu spesele statulu urmatórele scoli :

a) „Invetiamentulu superioru“ : 1 Universitatea si 18 Academii cu câte un'a, dóne, trei si patru facultáti frecuentate de unu numeru aproximativu de 12,000 studenti.

b) „Scóle secundarie de ambele sexe“ : 62 licee si 286 Gimnasii, frecuentate de unu numeru de 108,000 elevi s'eu eleve.

c) „Scóle primare normale“ 500 cu 25,000 scolari.

d) „Scóle primare ordinare“ 6876 cu 4,515,976 scolari de ambele sexe. Dupa cum se vede invetiamentulu primariu este fórté putienu respanditu in Francia cáci abiá a 10-a parte de copii poporului frecuentu scólele.

Pre lângá acést'a Francia mai posedé numeroase scoli speciale. 1 scóla politechnica; 2 scóle de Mine; 6 scóle militare; 1 scóla de marina; 4 de Hydrografie; 1 scóla superióra de Belle-arte; 1 scóla superióra de desen; 1 Conservatoriu de musica si declamatiune; 1 Conservatoriu de arte si meserii; 1 scóla de arhitectura; 1 scóla de arte si manufacturi; 1 scóla superióra de comertiu; 1 scóla superióra de agricultura; 49 scóle ferme; 3 scóle superióre de Farmaciei; 6 scóle economice, 3 scóle veterinare. Totalu 84 scóle speciale.

„Italia“ cu o populatiune de 26 milliöne intretiene urmatórele scoli :

a) Invetiamentulu superioru: 23 universitáti cu unu numeru de 20,000 studenti. Nici unu statu din Europ'a, comparativu cu numerulu populatiunei, nu are unu numeru mai mare de universitáti cá Italia. Francia, Germani'a i suntu inferióre!

b) „Scóle secundare“ : 150 licee si 360 gimnasii cu câte o scóla tehnica.

c) Scóle primare speciale: 600.

d) Scóle primare ordinare 40,000. In Italia cá si Francia invetiamentulu superioru si secundariu e respánditu; de acestu invetiamentu nu se póte folosi de cátu populatiunea urbana; cátu pentru populatiunea rurala scólele suntu fórté putinu numeroase comperativu cu trebuintele.

Italia mai are 25 scóle de navigatie, scóle de belii-arte, de mine, agricultura, comertiu etc.

„Spania“ cu o populatiune de 15,673,841 are urmatórele scoli :

a) „Invetiamentulu superioru“ : 10 universitáti si 9 academii cu vre-o 13,000 studenti.

b) „Invetiamentulu secundaru“ : 58 licee si gimnasii; 60 seminare.

c) „Invetiamentulu primaru“ : 25,000 scóle primare cu 1,500,000 scolari de ambele sexe.

Spania mai are inca 14 scóle de navigatiune; 4 scóle veterinare; 1 scóla superióra de comertiu; 6 scóle industriale; 1 scóla de arhitectura; 1 scóla de silvicultura; scóle de pictura; 1 scóla de sculptura; 1 conservatoriu de musica; 1 scóla

diplomatica; 1 scóla militara; 1 scóla de Statu-Majoru; 1 scóla de artilerie; 1 scóla de infanterie si 1 scóla de marina. Este de observatu ca in Spania instructiunea superióra este mai respándita cá in Germani'a: in Hispania vine unu studentu pentru 1200 locuitori; in Germani'a unu studentu pentru 2,500 locuitori.

„Portogalia“ cu o populatiune de 4,556,000 locuitori intretine urmatórele scóle :

a) „Invetiamentulu superioru“ : 1 universitate frecuentata de 1300 studenti.

b) „Invetiamentulu secundaru“ : 8 licee cu 300 profesori si 4,000 scolari.

c) „Invetiamentulu primaru“ : 1800 scóle primare cu 71,000 scolari.

Afara de acestea Portugalia mai are 2 scóle primare normale; 1 scóla politechnica; 3 scóle economice; 2 scóle de bele-arte; 1 conservatoriu de musica si 1 scóla militara.

„Belgia“ cu populatiune de 4,829,390 consacra pentru invetiamentu o mare parte a venituriloru sale si intretine urmatórele scoli.

a) „Instructiunea superióra“ : 4 universitáti cu vre-o 3,500 studenti.

b) „Instructiunea secundara“ : 49 gimnasii cu studii reale; 10 athenee; 2 seminare pedagogice; 7 siminare clericale si mai multe scólele normale cu studii gimnasiale.

c) „Instructiunea primara“ : 5,630 scóle ordinare cu 563, 718 scolari si 10,392 docenti intretinuti de provincii.

Pre lângá acestea Belgia mai are numeroase scóle speciale : 1 scóla de arte si manufacturi, 1 scóla superióra de comertiu, 1 scóla militara; 1 scóla de agrinomia; 1 scóla economica, 1 Institutu pentru instructiunea surdomitorulu si orbiloru etc.

Scóle romane

gimnasiali, comerciali si reali in Brasiovu.

Au trecutú timpurile fatali, in care románu i-si blestemá óra nascerei sele, vedindu-se pre pamentu numai cá sa pórté jugulu selaviei.

Miscáril' revolutionari din 1848 cutrierádu intréga Europ'a, au slábitu si cátusiele in care geméu descendintii gloriosulu poporu adusu de divulu Traianu pre pamentulu Daciei.

léta-ne acum in er'a cea nóua, in er'a luminárei si libertátiel' popóreloru.

Unu nou sóre ne luminéza, o nóua fericire ne suride: avemu scólele nationale, in care nepotii si stránapotii fostiloru iobagi au ocaziune a gusá din nectarulu celu dulce alu sciintiei, dopa care au insetatu mosi si strámosii loru; avemu scóle románe, cari pre lângá cunoscintiele pretinse de spiritulu timpului, voru sadi in inim'a junimeel' nobilulu simtiu de nationalitate, arm'a cea mai puternica in contr'a cosmopolitismulu, care este unu verme otrávitóriu pentru o natiune sfásiata in atátea párti si amestecata cu atátea popóre, cum este natiunea nóstra.

Motorulu care radica pre ori-ce poporu lu duce la o stare infloritóre, lu face respectabila in fati'a altoru popóre, este sciintia.

Sciintia e puterea — acestea suntu cuvintele inserise pre drapelulu secolulu nostru.

Scóla e focariulu sciintiei, asiá dara prin scóle ajungemu la putere: eata devis'a ce trebuie sa ne intiparimu in animile nóstre. Ca nu suntemu respectati de popórele vecine, caus'a e intunereculu in care pribegesce o parte considerabila a poporulu nostru si déca suntemu si vomu remanea inapoi'a altoru popóre, vin'a va fi a nóstra, cáci nu ne trimitemu copii la scóle si nu staruimu de poporulu de rendu, cá sa-lu facemu acceptabile atátu de carte, cátu si de industria.

Frati románi din Romani'a! in Brasiovu avemu acum, cu ajutorulu lui Ddieu, scóle románe gimnasiali, comerciali si reali, institute in care se prepara junimea nu numai pentru cariera de juristi, medici, profesori, ci si pentru poporulu nostru, pentru architecti, ingineri, chimici, comercianti, industriasi etc.

In Romani'a scóle comerciali si reali nu suntu tocmai in abundantia — ba mai de locu. Amu observatu cu dorere ca elevii trimisi de dincolo de

Carpati aci nu se imultiescu, pre cându numerozu celoru ce se tramitu in strainatate cresee din di in di.

Suntu de acordu sa se tramita tinerii in strainatate, insa numai dopa ce au trecutú prin gimnasie si liceele, prin scólele comerciali si reali din patria, numai dopa ce amu sadu in anim'a loru amórea sacra de natiune si patria, si fi-ti siguri ca odata intariti cu acésta arma puternica, voru putea resiste influentieloru straine si se voru potea feri de fatalulu cosmopolitismu. Tramitandu-ne copii prin Germani'a, Franci'a, Belgi'a, Itali'a, in etate de 10—15 ani, neadapati indestulu cu laptele mamei nóstre comune, ne vomu cresce fii vitregi, preocupati mai multu de iubirea cátra straini, si perduti pentru patria si natiunea nóstra.

Mi-amu luatú voia a publicá aceste linii, pre de o parte crediendu ca programele scolastice ale instituteloru nóstre nu s'au respanditu in tóte unghiurile Romaniel' si prin urmare nu voru fi indestulu de cunoscute, pre de alta parte voindu sa faca unu bine parintiloru, cari voiescu sa-si védia copii posedandu cunoscintie fundamentali pentru comertiu si pentru sciintiele reale.

Unu amatoru de progresu.

Varietáti.

*(Sabi'a Domnulu Tudoru.)
Sabi'a ilustrulu si patriotulu Domnu, Tudoru Vladimirescu, a fostu intratu in posesiunea ilustrul' si nationalei familie a Vacaresiloru. Acést'a o sciunultu, si lesne se póte constatá si afirmá de toti cáti cunoscú acésta posesiune.

Ioanu Vacarescu mi-a facutu onórea a-mi dá acestu mare daru.

Dureróse impregiurári me sílescu de a me privá de acésta avere indoitu pretiósá pentru mine. Acei cari voru voi se o aiba, se potú adresá la mine in tóte dílele dela 10 óre dimineti'a, páua la 3 óre dopa amédi.

„Rom.“

C. A. Rossetti.

*(Mommensen conlocutoriu la „vieti'a lui Juliu Cesare“). „Gaulois“ descopere in unu tonu plinu de indignatiune, ca vestitul' istoricu Mommensen a luatú parte ia redactiunea famosulu opu tendentiosu a lui Napoleon: „vieti'a lui Juliu Cesare“, si ca pentru acestu serviciu a trasu din scutul' privata a imperatulu o remuneratiune de 10 mi franci pre anu. Totu acést'a fóta afirma, ca invetiaturu istoricu nu s'a sfíitu a mai intrebá in o epistola indereptata mai de unadi lui Renan, déca Academia de inscriptiuni aru avea de cugetu a continó opulu amintitu si a-i esoperá platirea mai de parte a pensiunei acordate de Napoleonu.

Concursu.

Pentru a II-a statiune vacanta parochiale din comun'a Vineri'a (Felkenyér) cu acést'a se deschide concursu pâna la 1-a Fauru a. c.

Emolumentele suntu :

a) din cass'a alodiale léfa anuale 200 fl. v. a.

b) cortelu liberu si lemnele debuincióse;

c) dela 200 familii venitul' patrafirulu.

Doritorii de a ocupá acésta parochia suntu póftiti a-si tramite cererile loru in sensulu „Statutulu organicu“ la Scaunulu protopopescu alu Oresthieel' — aratandu ca au depusu si esamenu de calificatiune.

Oresthia, 12 Ianuariu 1872.

cu intielegerea comitetulu parochialu.

N. Popoviciu,

(1—3)

prot gr. or. alu Oresthieel'.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Ianuariu 1872.

Metalicele 5%	62	50
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	72	—
Imprumutulu de statu din 1860	107	—
Actiuni de banca	849	—
Actiuni de creditu	348	—
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	—	—
„ „ „ Temisiorene	—	—
„ „ „ Ardelenesci	—	—
„ „ „ Croato-slavone	—	—
Argintu	113	—
Gabinu	5	45
Napoleonu d'auru (poli)	—	—